

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (м. Київ, Україна) E-mail: liudastepanova@gmail.com

ДРАМАТИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В ПРОЦЕСІ ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ

Метою даної статті є висвітлення особливостей застосування драматизації як методу музично-педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів у класі сольного співу мистецьких шкіл.

Методологія дослідження полягає у застосуванні аналітичного, порівняльного, функціонального методів для узагальнення існуючих у музично-педагогічній літературі поглядів щодо розуміння сутності драматизації та педагогічної взаємодії.

Наукова новизна полягає у систематизації поглядів вчених, функціональному аналізі методу драматизації та в описі власного досвіду його застосування в процесі творчого розвитку учнів школи мистецтв.

У статті проаналізовано актуальні питання взаємодії як стилю взаємин у процесі активної мистецької діяльності. Педагогічне спілкування представлено як специфічну форму взаємодії суб'єктів навчання, яка існує в умовах невимушеної, емоційно неповторної атмосфери. Результатом такої взаємодії є вплив на пізнавальну та емоційно-вольову сфери учнів, що сприяє загальному і творчому розвитку їх особистості.

Ураховуючи специфіку роботи у класі сольного співу, доведено, що одним з найбільш ефективних методів музично-педагогічної взаємодії є драматизація. У статті акцентовано роль викладача як партнера по сцені, подано перелік відповідних заходів, що готуються у процесі спільної виконавської діяльності та, водночас, є її результатом. Практичне значення ми вбачаємо у запропонованих нами видах музичної діяльності та формах індивідуальної і групової роботи із застосуванням драматизації як методу музично-педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів мистецьких шкіл.

Висновки. У статті стверджується думка про те, що драматизація є дієвим методом музично-педагогічної взаємодії, що спрямований на вирішення музично-освітніх завдань засобами музично-сценічної дії, розвиток мистецько-пізнавальної діяльності учнів в єдності емоційної та розумової сфер, набуття ними досвіду музично-творчої діяльності, чим сприяє їх загальному творчому розвитку.

Ключові слова: взаємодія, музично-творча діяльність, виконавська інтерпретація, функціональний аналіз, ансамбль, сценічне партнерство.

Постановка проблеми. Актуальність роботи. Формування особистості учня, розвиток його творчих здібностей, загальної культури є метою освіти на сучасному етапі розвитку людства, зумовленою як соціально-економічними змінами, так і переорієнтацією системи навчання відповідно до гуманістичної парадигми. Досягнення цієї мети вимагає спрямування всього освітнього процесу на особистість школяра як творчого суб'єкта власного розвитку (А. Бойко).

Ефективність означеного процесу залежить від особистості вчителя, до якого висувається ряд професійних вимог. Серед них на чільне місце виходять стиль взаємин на основі взаємодовіри, взаємопідтримки та взаємодопомоги, урахування особистісно-орієнтованого та діалогічного підходів для розвитку потенційних можливостей кожної дитини. Власне, мова йде про міжособистісну педагогічну взаємодію, що набуває все більшої актуальності в сучасному освітньому процесі.

У цьому контексті виникає необхідність переосмислення старих і пошуку нових методів творчого розвитку учнів засобами мистецтва, що всебічно здійснюється в системі позашкільної освіти, у якій особлива роль відводиться закладам спеціалізованої мистецької освіти (музичні, художні, школи мистецтв тощо), оскільки саме вони, відповідно до Закону України «Про позашкільну освіту», забезпечують творчий і художньо-естетичний розвиток особистості, набуття спеціальних мистецьких виконавських компетентностей у процесі активної мистецької діяльності, оволодіння знаннями в сфері вітчизняної і світової культури та мистецтва [4].

Аналіз досліджень і публікацій. Питання педагогічної взаємодії в контексті гуманізації педагогічної освіти розкрито в роботах Р. Беланової, І. Беха, А. Бойко, Б. Грудиніна, В. Лозової, О. Пехоти, Е. Панасенко, І. Підласого та інших науковців. Питання психології творчих здібностей розглядає Д. Богоявленська; творчого потенціалу особистості – О. Гопка, В. Лихвар; творчості як основи мистецької освіти – В. Холоденко; художньо-творчої активності засобами театральної самодіяльності – Г. Костюшко, формування творчого мислення в процесі мистецької діяльності – В. Григор'єва; розвитку обдарованих школярів – О. Комаровська, В. Тесленко, А. Хуторской.

Всебічному дослідженню питань розвитку музично-творчих здібностей присвятили свої наукові праці М. Вацьо, Ю. Дворник, О. Лобова, С. Ляшкова, Л. Ніколаєнко, В. Рагозіна, в тому числі в позаурочній роботі – Л. Руденко, в умовах мистецьких шкіл – К. Стецюк. Проте, питання педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів мистецьких шкіл ще потребує детального вивчення.

Метою даної статті є висвітлення особливостей застосування драматизації як методу педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів у класі сольного співу мистецьких шкіл.

Методологія дослідження полягає у застосуванні аналітичного, порівняльного, функціонального методів для узагальнення існуючих у музично-педагогічній літературі поглядів щодо розуміння сутності драматизації та педагогічної взаємодії.

Наукова новизна полягає у систематизації поглядів вчених, функціональному аналізі методу драматизації та в описі власного досвіду його застосування в процесі творчого розвитку учнів школи мистецтв.

Результати дослідження. Творча діяльність є основною складовою навчання у мистецькому закладі, що передбачає кінцевий результат – творчий розвиток учня, який, в свою чергу, можливий за умови розвитку його творчих здібностей, творчого мислення, а також особистісних якостей, покликаних забезпечити сам процес творчості і, водночас, особистісне зростання учня. Проте, особистісне зростання учня сучасному вчителю важливо розуміти не стільки як формування в нього відповідних навичок, якостей, набуття необхідних знань та умінь, скільки як створення можливостей для досягнення навколишнього світу, індивідуального ставлення до власного життя та діяльності, до однолітків, а відтак вибудовувати свої стосунки з учнями, орієнтуючись на гуманістичні цінності.

На думку М. Андрєєва та В. Маркової, педагогічне спілкування – це «єдина магістраль, якою вчитель транслює все гарне, що вміщує його особистість, на особистість учня...» [1, 60]. Питання взаємодії вчителя та учнів є одним з найважливіших серед ключових питань успішності музичного, як і будь-якого, навчання у сучасному суспільстві, спрямованого на особистісний розвиток і саморозвиток педагога та вихованця. Поняття «педагогічне спілкування», в сукупності з такими поняттями як «співпраця», «вплив», «відгук» у процесі навчання, який включає обмін інформацією, досвідом, передбачають певного роду взаємини суб'єктів навчання, що визначаються як взаємодія

Психологи наголошують, що спілкування – це «специфічна форма взаємодії людини з іншими людьми», взаємодія суб'єктів [2, 161]. Це «завжди добровільний, відкритий, взаємозацікавлений та емоційно насичений діалог двох і більше учасників, у ході якого відбуваються невимушений обмін інформацією, думками, мріями, почуттями, станами, вміннями тощо, а також спонтанне нарощування суб'єктно-вчинкового потенціалу їхнього індивідуального і спільного буття», – зазначає В. Татенко [6, 121]. На думку В. Сосніна, відкрите спілкування з людиною відбуватиметься «тільки тоді, коли ми здатні створити довірчі стосунки (клімат, атмосферу, психологічний контакт» [7, 139].

Загальновідомо, що особистість учителя, емоційне забарвлення спілкування, залишаються в пам'яті учнів протягом усього подальшого життя, а особливо – створена ним атмосфера, яка зробила процес навчання неповторним. Так, суб'єкт-суб'єктна взаємодія з розумним і добрим вчителем – це рятівний круг для дитини. Адже успішному інтелектуальному й психічному становленню особистості фактор відносин, що включає високий рівень творчої взаємодії, сприяє більше, ніж зміст і методика, якою оперує педагог, хоча, безумовно, передбачає виявлення педагогічної майстерності вчителя. Звідси й трактування виховання й навчання як цілеспрямованої, суб'єкт-суб'єктної, педагогічно доцільної морально-естетичної взаємодії двох рівних партнерів, що ведуть захоплюючий діалог (А. Бойко).

Діалогічне за своєю природою музичне мистецтво передбачає багатозначність спілкування, що пояснюється «багатозначністю емоційного сприйняття», яке породжує «багатозначність і неповторність художнього сприйняття, що виражається у специфіці свідомих і позасвідомих реакцій» [8, 179–180]. Успішність творчого процесу залежить від встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин як цінностей, що складають основу педагогічної, в тому числі музично-педагогічної, діяльності.

Це важливо враховувати для вирішення завдань, які стоять перед викладачем у класі сольного співу мистецької школи. Серед них – загальні, які потребують розв'язання в музичному навчанні в будь-якому напрямку (класі фортепіано та інших музичних інструментів, класах музично-теоретичних дисциплін): формування мотивації до навчання музики, пробудження інтересу до національної та світової музичної культури, розвиток музичної пам'яті, мислення, уваги та уваги, навичок спілкування і творчої взаємодії, емоційності, артистизму. А також завдання вузького спрямування: розвитку голосу, вокального слуху, вокально-виконавських навичок, акторських здібностей, здатності до перевтілення.

Організація навчальної діяльності на основі музично-педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів, в свою чергу, вимагає від викладача наявності спеціальних, психолого-педагогічних, професійних знань, уміння знаходити і використовувати необхідні методи і прийоми.

Одним з ефективних методів педагогічної взаємодії є драматизація, застосування якої в процесі творчого розвитку учнів мистецьких шкіл має свої особливості і переваги, оскільки спрямоване на набуття досвіду музично-творчої діяльності, зумовленої виконавською інтерпретацією музичних творів. Під драматизацією вчені розуміють прийом перевтілення в художній образ (Л. Малі), певну сукупність дій (драма в буквальному перекладі з грецької – «дія»), які віддзеркалюють в драматичній формі протиріччя і конфлікти людського життя (З. Побєжимова) або (що простіше і конкретніше) є засобом організації рольової поведінки учнів у заданих реальних та ігрових ситуаціях освітнього процесу (Ю. Курдюмова).

Як відомо, у процесі навчання школярів драматизація часто використовується як частина театральної або ігрової технології (В. Букатов, Ю. Курдюмова, О. Михальова, М. Татаренко), як засіб і метод навчання та розвитку особистості (З. Побєжимова, С. Туряниця).

Аналіз наукових джерел дозволяє зазначити, що найбільш розробленою в науковій літературі є проблема застосування драматизації у процесі навчання школярів іноземної мови (Е. Ахраменко, Є. Белянко, Г. Болтон, Н. Іванова, А. Конишева, Т. Лешкова, Т. Рейлі, Е. Шеєва та ін.), що пов'язано з історією виникнення і застосування методу, та в процесі розвитку комунікативних і мовленнєвих навичок, умінь, культури молодших школярів (Л. Малі, Є. Мальцева, Р. Минаєва, С. Танцюра, З. Шелестова, І. Якимов, та ін.).

Щодо музичного мистецтва, варто відзначити дослідження Т. Надолінської [3], якою представлено ігрові педагогічні технології в професійній діяльності педагога-музиканта та О. Рахманової [5], яка розглядає використання методу драматизації на інтегрованих уроках музичного мистецтва. Зокрема, використання методу драматизації на інтегрованому уроці музичного мистецтва О. Рахманова визначає як «спосіб теоретичного та практичного оволодіння музичним матеріалом, художніми знаннями, уміньми та навичками, що відповідає задачам особистісно орієнтованого музичного навчання» [5, 156].

Погоджуючись з вищенаведеними визначеннями, зауважимо, що ми розглядаємо особливості застосування драматизації в умовах навчання в мистецьких школах як методу музично-педагогічної взаємодії, який передбачає драматизацію музичного матеріалу. Застосування методу драматизації музичного матеріалу в процесі творчого розвитку учнів мистецьких шкіл, зокрема, у класі сольного співу, обумовлено необхідністю проникнути у внутрішній світ персонажа, пережити його почуття, наповнити образ живими емоціями, знайти необхідні засоби виразності (в голосі, жестах, міміці).

Це стосується будь-якого музичного репертуару: і арий з опер та оперет, і старовинної музики, і народних та сучасних пісень. Тобто, мова йде про драматизацію співу з певною метою у заданій ситуації, на основі певного сюжету (Х. Финлей-Джонсон), що сприяє розвитку музичальності, чуттєвості, художньо-образного мислення, естетичного виховання тощо. Таким чином здійснюється розвиток учня в єдності емоційної та розумової сфер.

У класі сольного співу вважаємо за необхідне застосовувати і групові форми роботи. Наприклад, виконання одного й того ж твору (бажано куплетної форми) можна пропонувати кільком учням. Тоді його виконання перетворюється на гру-драматизацію, міні спектакль, у якому школярі за допомогою викладача «занурюються» в епоху, в художній образ, готують костюми, обговорюють застосування можливих аксесуарів, необхідних предметів для підсилення вокально-емоційної виразності сценічною – предметно-ігровою.

Можливий і інший варіант: учні беруть на себе ролі різних відомих персонажів і виконують твір від їх імені. Такий вид групової роботи у творчому плані проходить більш ефективно, коли школярі мають різний вік та рівень вокальної підготовки, різний досвід виконавської практики. У процесі творчої діяльності вони вчаться один у одного і, водночас, допомагають, підтримують один одного як партнери-ансамблісти.

На значенні вокальних ансамблів для творчого розвитку учнів потрібно зупинитися окремо. Специфіка музично-ансамблевого виконавства полягає в тому, що спираючись на індивідуальне прочитання авторського тексту, музичний твір готують і представляють слухачам під час публічного виступу декілька виконавців. Вони мають дійти згоди і взаєморозуміння в процесі створення спільної виконавської інтерпретації, керуючись бажанням створити цілісний художній образ музичного твору, який «народжується в спільному творчому акті партнерів» [9, 194]. У музичному ансамблі проявляється найвищий рівень партнерства, творчого спілкування виконавців засобами музики.

На успішність реалізації спільної виконавської інтерпретації впливає ряд чинників: наскільки учні-виконавці володіють собою, чи вистачає їм сценічної витримки, емоційної стійкості; наскільки розвинена слухова увага в процесі музичного виконання, художня емпатія та рефлексія, здатність до самоконтролю та самокорекції. Варто зауважити, що неабияке значення для юних артистів має і те, з партнером якого рівня (технічної підготовленості, надійності, артистизму), порівняно з собою, їм виходити на сцену. Надзвичайно важливо для школярів, коли в ролі партнера-ансамбліста на сцені виступає викладач. У такому ансамблі він є прикладом вокального виконання, артистизму, і, водночас, надає потужну підтримку вихованцю щодо сценічної поведінки та впевненості в успіху.

Цікавим і корисним досвідом роботи в мистецьких школах є підготовка мистецьких проектів за участю викладачів і учнів. Це різноманітні заходи, такі як: концертні програми до різних свят, лекцій-концерти, спектаклі (наприклад, постановка дитячих опер), під час яких взаємини викладачів з учнями будуються на рівні співробітництва та співтворчості.

У реалізації означених проектів вагоме місце займає застосування драматизації як методу взаємодії суб'єктів навчання, що підтверджується його функціональним аналізом. У контексті нашого дослідження спираємось на аналіз його основних функцій, проведений О. Рахмановою, серед яких виділяємо навчальну, компенсаторну та терапевтичну. Зокрема, навчальна, як зазначає науковець, полягає в тому, що «в процесі драматизації театралізуються не тільки персонажі літературних і художньо-сценічних творів, але і елементи музичної мови, які вивчають школярі» [5, 155].

На нашу думку, як метод музично-педагогічної взаємодії, драматизація не тільки сприяє комплексному засвоєнню отриманих знань з театрального, музичного мистецтва, живопису, музично-теоретичних дисциплін, виробленню виконавських умінь, як зазначає дослідниця, а й віддзеркалює результат означених процесів, який проявляється в умовах сценічного виступу, що набуває впевненості, артистичності, переконливості. Тому виділяємо навчально-результативну функцію.

Щодо компенсаторної функції, науковець слушно зауважує, що драматизація «компенсує у дітей потреби в емоційному спілкуванні і створює оптимальні умови для розвитку художніх здібностей. Учні можуть проявити себе не тільки в одному виді художньої діяльності, а й в декількох одночасно» [5, 155].

В умовах музичної школи емоційне спілкування має бути доповнене розумінням феномену сценічного партнерства, що базується на багатогранності взаємозв'язків між рівноправними суб'єктами музично-творчого процесу, оскільки від нього залежить інтерпретація художнього образу, яка зазвичай знаходиться ними спільно.

Терапевтична функція драматизації, у нашому розумінні, тісно пов'язана з навчально-результативною, є її продовженням і впливає безпосередньо на результат, представлений на сцені, спрямована на підвищення самооцінки учнів, а також сприяє розкріпаченню, подоланню психологічного бар'єру спілкування, пов'язаного з боязню публічних виступів.

У контексті нашого дослідження до вищезазначених функцій вважаємо за потрібне додати також стимулювально-творчу та гедоністичну функції.

Стимулювально-творча функція полягає у застосуванні прийомів співтворчості у процесі групової виконавської діяльності, можливості імпровізації та експерименту (під керівництвом викладача або самостійно). Метод драматизації допомагає краще, повніше і глибше зрозуміти музичний твір і, відповідно, яскравіше інтерпретувати його під час виконання на сцені. В учнів з'являється спонтанна жестикуляція, природні (навіть танцювальні) рухи, виразна міміка, що відповідають емоціям персонажа. Розвиваються інтуїтивне, асоціативне, критичне, творче мислення. Кожен виступ сприяє накопиченню сценічного досвіду, стимулює для подальших пошуків щодо втілення художнього образу.

Гедоністична функція полягає у переживанні учнем ситуації успіху, відчутті, що від виступу отримав насолоду і глядач. При цьому, учень отримує задоволення в процесі творення, яке ні з чим не можна порівняти: отримання естетичної насолоди від музики, задоволення в процесі підготовки і від самого факту виступу, можливості самовираження на сцені, пошуку засобів виразності (самостійно і з партнерами).

Висновки. Отже, драматизація є дієвим методом музично-педагогічної взаємодії, особливості застосування якого в класі сольного співу мистецьких шкіл зумовлені виділеними нами функціями: навчально-результативною, компенсаторною, терапевтичною, стимулювально-творчою, гедоністичною. У даному контексті він спрямований на вирішення музично-освітніх завдань засобами музично-сценічної дії, на розвиток мистецько-пізнавальної діяльності учнів в єдності емоційної та розумової сфер, набуття ними досвіду музично-творчої діяльності, чим сприяє їх загальному творчому розвитку.

Перспективи наукових розвідок ми вбачаємо у подальшому дослідженні та розробленні спільних творчих проєктів за участю викладачів і учнів мистецьких шкіл.

References

1. Андреев М. В., Маркова В. М. Успішне навчання через не насилля *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя: КПУ, 2013. Вип. 28(81). С. 59–63.
Andriev, M. V., Markova, V. M. (2013). Uspishne navchannia cherez nenasyllia [Successful learning through nonviolence]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolak – Pedagogy of formation of creative personality in higher and general education schools*, 28(81), 59–63. Zaporizhzhia. Ukrainian : KPU.
2. Ломов Б. Ф. Методологические и теоретические проблемы психологии. Москва: Наука, 1984. 444 с.
Lomov, B. F. (1984). Metodologicheskie i teoreticheskie problemy psihologii [Methodological and theoretical problems of psychology]. Moskva, Russian : Nauka.
3. Надолінська Т. В. Ігрові педагогічні технології в професійній діяльності педагога-музиканта. *Мистецтво та освіта*. Київ, 2014. № 1. С. 8–32.
Nadolinska, T. V. (2014). Ihrovi pedahohichni tekhnolohii v profesiinii diialnosti pedahoha-muzykanta [Pedagogical game technologies in the professional activity of a music teacher]. *Mystetstvo ta osvita – Art and Education*, 1, 8–32. Kyiv, Ukrainian.
4. Закон України «Про позашкільну освіту» 2000. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14> (дата звернення : 16.09.2020).
Zakon Ukrayini «Pro pozashkilnu osvitu» [Law of Ukraine «On extraschool education»] (2000). Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>.
5. Рахманова О. К. Особливості використання методу драматизації на інтегрованих уроках музичного мистецтва. *Духовність особистості в системі мистецької освіти: збірник праць наукової школи доктора педагогічних наук, професора О. М. Олексюк*, 2. Київ, 2016. С. 151–157.
Rakhmanova, O. K. (2016). Osoblyvosti vykorystannia metodu dramatyziatsii na intehrovanykh urokakh muzychnoho mystetstva [Features of using the method of dramatization in integrated music lessons]. *Dukhovnist osobystosti v systemi mystetskoï osvity: zbirnyk prats naukovoi shkoly doktora pedahohichnykh nauk, profesora O. M. Oleksiuk – Spirituality of the individual in the system of art education: collection of works*, 2. Kyiv, Ukraine, 151–157.
6. Татенко В. О. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу : соціально-психологічний вимір : монографія. Київ: Міленіум, 2017. 184 с.
Tatenko, V. O. (2017). Metodolohiia subiektno-vchynkovoho pidkhodu: sotsialno-psykholohichni vymir: monohrafiia [Methodology of subject-action approach: socio-psychological dimension]. Kyiv, Ukraine : Milenium.
7. Соснин В. А. Техника общения: практическая ориентация. Социальная психология: Учеб. пособие. Москва : ПЕР СЭ, 2002. 350 с.

- Sosnin, V. A. (2002). *Tehnika obshhenija: prakticheskaja orientacija. Social'naja psihologija : Ucheb. Posobie* [Communication technique: practical orientation. Social psychology]. Moskva, Russian : PER SJe.
8. Степанов В. А. Герменевтичний аспект навчання майбутніх учителів музики мультимедійному аранжуванню в процесі фахової підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. «Педагогічні науки: реалії і перспективи»*. Київ, 2017. Вип. 59. С. 176–182.
Stepanov, V. A. (2017). Hermenevtychnyi aspekt navchannia multymediinoho aranzhuvannia maibutnikh uchyteliv muzyky u protsesi fakhovoi pidhotovky [Hermeneutical aspect of future music teachers teaching to the arrangement in the process of their professional training]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Dragomanova. Seriiia 5. «Pedagogichni nauky: realii i perspektyvy» – Naukovyi chasopys National Pedagogical Dragomanov University. Series 5. «Pedagogical sciences: reality and perspectives»* 59. Kyiv, Ukraine, 176–182.
9. Харченко В. Г., Петченко А. Ф. Психологічні особливості ансамблевої гри (про розподіл уваги в ансамблевому виконанні). *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. Київ, 2009. № 11 (174). С. 192–202.
Kharchenko, V. H., Petchenko, A. F. (2009). Psykholohichni osoblyvosti ansamblevoi hry (pro rozpodil uvahy v ansamblevomu vykonanni) [Psychological features of ensemble playing (about the distribution of attention in ensemble performance)]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka. Pedagogichni nauky – Bulletin of Luhansk National University. T. Shevchenko. Pedagogical sciences*, 11(174). Kyiv, Ukraine, 192–202.

Stepanova L.

ORCID 0000-0002-9364-2373

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor
of the Department of Theory and Methodology
of Musical Education, choral singing and conducting,
Dragomanov National Pedagogical University
(Kyiv, Ukraine) E-mail: liudastepanova@gmail.com

DRAMATIZATION AS A METHOD OF MUSIC-PEDAGOGICAL INTERACTION IN THE PROCESS OF CREATIVE DEVELOPMENT OF STUDENTS OF ART SCHOOLS

The purpose of this article is to highlight the features of the use of dramatization as a method of music-pedagogical interaction in the process of creative development of students in the class of solo singing at art schools. The research methodology consists in the application of analytical, comparative and functional methods to generalize the existing views in the music-pedagogical literature on the understanding of the essence of dramatization and pedagogical interaction. The scientific novelty consists in the systematization of the views of scientists, in functional analysis of the method of dramatization and description of our own experience of using it in the process of creative development of students of art school.

In the article current issues of interaction as a style of relationships in the process of active artistic activity are analyzed. Pedagogical communication is presented as a specific form of interaction of subjects of learning which exists in the conditions of the casual, emotionally unique atmosphere. The result of such interaction is the impact on the cognitive and emotional-volitional spheres of students, which contributes to the general and creative development of their personality.

Considering the specifics of work in the class of solo singing, it is proved that one of the most effective methods of musical-pedagogical interaction is dramatization. The article emphasizes the role of the teacher as a partner on the stage and presents a list of relevant concert events which are prepared in the process of joint executive activity and, at the same time, are result of their activity. We see the practical significance in proposed types of musical activities and forms of individual and group work with the use of dramatization as a method of music-pedagogical interaction in the process of creative development of students of art schools.

Conclusions. *The article argues that dramatization is an effective method of music-pedagogical interaction, aimed at: solving musical-educational problems by means of musical-stage action, the development of artistic-cognitive activities of students in the unity of emotional and mental spheres, gaining experience of musical-creative activity, which contributes to their overall creative development.*

Keywords: *dramatization, interaction, functional analysis, musical and creative activity, performing interpretation, ensemble, stage partnership.*

Стаття надійшла до редакції 15.02.2021

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор А. В. Козир